

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

sibi præscribi tempus: sed ut omnia creavit numero, pondere & mensura, Sap. 11 v. 22. Sic tandem veniens veniet, & non tardabit. Hab. 2. v. 3.

De Secundo.

Accedemus nunc ad alteram partem, *ἡ ἀναγγελία*, sive notitiam Domini nostri Iesu Christi contemplaturi. Hic nobis proponitur in Evangelio hoc nostro:

I. *Tanquam navicula sue gubernator.* Navis scipsum gubernare non potest, sed habet gubernatorem & nauclerum suum, qui ad clavum sedet, & prudenter navem gubernat, ne in scopulos illidat & frangatur.

Nos quoque experientissimum gubernatorem habemus, cujus manum in mari pater ejus cœlestis posuit, Psal. 89. v. 26. Propterea naviculam suam non illidi aut submergi patietur, sed dabit inter fluctus semitam firmissimam, Sap. 14. v. 4. ne confundatur aut pereat, 2. Cor. 4. v. 9.

Ipsa novit justam *semitam*, in mari enim via ejus, & *semita* ejus in multis aquis, Psal. 77. v. 10. Novit, ubi *scopuli* delitescant, omnia enim sunt intime patentia oculis ejus. Hebr. 4. v. 13. Ipse experientiam habet *ventorum*, eosque sub obsequio habet. Psalm. 18. v. 8. Ipse *tempestatibus* adsuetus, quas passus est, tentatus, hinc potens est iis, qui tentantur, auxiliari, Heb. 2. v. ult. *Pyxidula nautica* est verbum Dei. Ad legem & testimonium, Esa. 8. v. 20. *Symbolum* sive *signum*, sunt Sacramenta, ut Baptismus & cœna Domini, sicuti expresse *σημεῖα καὶ τέρατα* sigilla justitiæ fidei vocantur, Rom. 4. v. 11. *Remiges* sunt verbi ministri; Sic nos æstimet homo, ut ministros Christi, 1. Cor. 4. v. 1. ubi in Gr. est vox *ὑπηρέτης*, quæ remigem remigiis

adstantem quoque significat. *Vela* sunt, vera Dei invocatio, & præsertim crux, quæ naviculam impellit, ne à blandis mundi Syrenibus remorari se patiat, sed tendat ad destinatum scopum, ad bravium supernæ vocationis Dei, in Christo Jesu, Phil. 3. v. 14. *Anchora* est spes, quam si habemus firmam, incedere usque ad interiora velaminis possumus, ubi præcursor pro nobis introivit Iesus, Heb. 6. v. 18.

Quod si itaque cum Christo navigamus, non est, quod naufragium pertimescamus: sed tandem ad portum cœlestis patriæ feliciter appellere possumus.

Cum *Columbus* novum orbem reperisset, post multa pericula, sociis tandem suis, qui moram diuturniorem ægre ferebant, animam addebat, exclamans. Terram video, terram video.

Multo magis nos, qui in impetuoso hujus mundi pelago navigamus, multisque periculis jactamur, dicamus: Cœlum video, cœlum video apertum, & Jesum stantem à dextris Dei, Act. 7. v. 36. vel cum Poeta:

Inveni portum, spes & fortuna valet,
Nihil mihi vobiscum est, ludite nunc alios.

II. *Tanquam periclitantium remator.* Hic Christum quidem tempestate surgente dormire audimus: at cor ejus vigilat tamen, & observat facta & gestus discipulorum, ideo timidos vocat, ut pusillanimitatem cum tamē Christum secum in navicula habeant.

Adhuc hodie, quando Christus dormire videtur, ideo fit, ut fidem nostram probet, quæ optimus Christiani thesaurus est, qua Christum induit, ut in corde suo habitet, Eph. 3. v. 17. cujus virtute mundum vincere, 1. Joh. 5. v. 4. Satanæ resistere, & vitam æternam impetrare potest, Joh. 3. v. 16.

Quia

Quia vero multi sunt, qui de fide glori-
antur, & ore dicunt: Domine, Domine,
Matth. 7. v. 21. factis vero negant, Tit. 1. v.
16. aut ad tempus credunt, & in tempore
tentationis recedunt, Luc. 8. v. 13. Ideo
examen instituit Deus, ut qui probati sunt
manifesti fiant, 1. Cor. 11. v. 17. non qui-
dem respectu sui, qui corda & renes scruta-
tur, Jerem. 17. v. 10. & novit, quod in ho-
mine est, Joh. 2. v. 25. sed respectu no-
stri, ut infirmitatem nostram agnoscamus,
& cum Paulo in infirmitate gloriemur, quo
Christi virtus in nobis inhabitet, 2. Cor. 12.

Dolosum enim & arumnosum est cor
hominis, Jerem. 17. v. 9. *Dolosum*, si pro-
speræ fortunæ flatu utamur, Psal. 144. v. 12.
13. *At arumnosum*, quando fluctus tribu-
lationum insurgunt, & victus naviculam o-
perire aut submergere satagunt: tum enim
animis cadimus, & cum discipulis Christi
exclamamus: perimus! Ut hæc duo extre-
ma vitemus, Deus fidei examen instituit, ut
regia via incedentes, in prosperis non attol-
lamur, in adversis animum non abjiciamus.
Omnia enim, bona & mala, vita & mors, à
Deo sunt, Sir. 11. v. 14.

Scimus tamen, & certi sumus per Spiri-
tum Sanctum, quod non in æternum ira-
scatur Deus: sed in momento indignatio-
nis abscondat faciem suam parumper à no-
bis, Esa. 54. v. 8. Deinde vultum amabilem
rursus ostendit, conturbantur enim viscera
ejus super nos, Jerem. 31. v. 20.

Ideo per impatientiam ne desperemus,
sed animo tranquillo simus, cogitantes, De-
um fidelem esse, qui non patietur nos ten-
tari supra id, quod possumus, sed faciet et-
iam cum tentatione evasione, ut possimus
sustinere 1. Cor. 10. v. 13.

Et quando nos fatis in fornace tribulationis
probavit, tum quasi holocausti hostiam a-
cipiet nos, Sap. 3. v. 6. & in gaudium cœleste
introducet, ubi in signum victoriæ, palmas
in manibus gestantes, Deum celebrabi-
mus, propter omnia bona, quæ nobis in hoc
mundo exhibuit, Apoc. 7. v. 9.

III. *Tanquam maris & ventorum Impe-
rator.* Surgens enim imperavit ventis &
mari, & facta est *γαλήνη μεγάλη*, serenitas
magna. Quo indicatur, quod non modo
austeram illam tempestatem sedaverit: sed
cœli quoque serenitatem, & amabilem so-
lis lucem reduxerit.

Sic Servator noster Jesus, verus ille Ga-
lenus est (à *γαλῆνῃ* ridendo ita appellatus)
qui unico verbo motum maris, & ejus flu-
ctus sedare & sopire potest. Pater enim cœ-
lestis, omnia pedibus ejus subjecit, Psal. 8. v.
7. 8.

Si piscibus mandat, in rete se conferre, ut
capiantur, oportet, Joh. 21. v. 31.

Si avibus mandat, eas in magna frequen-
tia ad volare oportet, ut mactentur, assentur
& in cibum adhibeantur, Num. 11. v. 31.

Si igni mandat, vim flammæ reprimere
tenetur, Dan. 3. v. 22.

Si ferro mandat, aquis innatare, conveni-
ens est, 2. Reg. 6. v. 7.

Si soli mandat, cursum sistat, oportet, Joh.
10. v. 13. Summa: Ignis, grando, nix, fumus,
spiritus procellarum, faciant verbum ejus,
necesse est. Psalm. 148. v. 8. Hinc multoties
in Evangelicâ historiâ legimus, quod vel so-
lo nutu lepram, paralytin, febres, cœcita-
tem, hydropem, surditatem, imò mortem i-
psam curaverit. Dictum enim ejus est fa-
ctum. Psalm. 33. v. 9.

Nec tantum tempestates Jesus noster sedare, sed & aeris serenitatem & solis amabilem vultum reducere potest.

Jacobus Patriarcha diu ob amissionem filii lugebat & plorabat: sed tandem vicissim exhilarabatur, cum cum vivere audiret, Gen. 39. v. 45.

David integ. am decennium in exilio exulabat: tandem perveniebat ad regnum, 2. Sam. 1. v. 1.

Hio b opibus & sanitate orbis, tandem utriusque gaudio perfundebatur. Job. 1. v. 4. 2.

Sic adhuc hodie, qui ei confidunt, è tribulatione eripiet, & glorificabit, Psal. 91. v. ult. Thren. 32. 33.

In vita æterna veniet, ἀληθινῶν, æterna serenitas & tranquillitas, cui nulli venti, procellæ & tempestates sese admiscebunt, erimus enim in habitatione pacis & in requie securitatis. Esa. 32. v. 18. Ibi replebitur risu os nostrum, & lingua nostra exultatione in æternum.

Largiatur id nobis ex gratia Deus pater, per filium suum Jesum Christum, Servatorum nostrum! Amen.

Dominica V. post Epiphantias.

Evangelium, Matth. 13. v. 24. -- 30.

EXORDIUM.

Cum Patriarcha Isaac, alienigena in Palæstina esset, serebat in terra illa, & inveniebat in ipso anno centuplum, benedicebatque ei Dominus. Ob hoc invadebant ei Palæstini, omnesque puteos, quos foderant servi patris illius Abraham, obstruebant. Gen. 26. v. 12.

Hac in parte Patriarcha Isaac typus Christi fuit, qui etiam agriculturam suam habet, quæ est Ecclesia, 1. Cor. 3. v. 9. Semen est verbum Dei. Luc. 8. v. 11. Verbi ministri sunt cooperarii, 2. Cor. 6. v. 1.

Sicut itaque Isaac sevit, accepto centuplo fructu: Sic Christus quoque pertransiit Judæam & Galileam, & multas præclaras conciones habuit, non sine insigni fructu, turba libenter eum audivit, Marc. 12. v. 37. & mirati sunt in verbis gratiæ, quæ procedebant de ore ipsius, Luc. 4. v. 22.

Adhuc in hodiernum diem ministros suos mittit, qui sunt fideles animarum Pa-

stores, hos pergere oportet, ubi ipse incipit, & verbi divini semen seminare, mane & vespere, Eccles. 11. v. 6. oportune, importune, 2. Tim. 4. v. 2. ad præparationem sanctorum, in opus ministerii, in ædificationem corporis Christi. Eph. 4. v. 12.

Quanto diligentior itaque seminator, & maturior messis est, quæ insequitur: tanto magis diabolus exacerbat. Et sicut Palæstini Patriarchæ Isaac invidentes, puteos obstruebant, quod largiter ei benedixerat Deus: sic diabolus omni conatu, incrementum seminis verbi divini impedit, & seminatori vitam acerbam efficit, ut gemens officium præstet. Hebr. 13. v. 17.

In prælecto Evangelio, zizania in medio tritici inveniri, audimus. Quando vero servi patrem familias querunt, unde habeat? Respondet ipsis: Inimicus homo hoc fecit: nempe inimicus diabolus, coram quo gaudet mœrere, Job. 41. v. 13.

Nos